

метафоризація (наприклад, *sandwich generation*). Деякі факти сучасного родинного буття привертають особливу увагу мовців, що сприяє формуванню синонімічних рядів (*waitress mom, Asda mom, school-gate mom, soccer mom*).

Література

Голод С. И., «Социолого-демографический анализ состояния и эволюции семьи» // СОЦИС : Ежемесячный научный и общественно-политический журнал Российской академии наук. - 2008. - № 1. - С. 40-49. Зацний Ю. А., Сучасний англomовний світ і збагачення словникового складу. – Львів.: ПАІС, 2007. – С. 99-100. Ярмашевич М. А., Исторические изменения в лексике флективных языков (аббревиация) // Language and Literature. - Вып. 17, <http://irgf.utmn.ru/last/No17/text11.htm>. Kerry Maxwell, Macmillan dictionary. – 2005. – May 2 // <http://www.macmillandictionary.com/buzzword/entries/extended-financial-family.html>. Quinion M. Turns of Phrase // <http://www.worldwidewords.org/turnsofphrase/tp-bea1.htm>. - 2002. - Jul. 27.

ЯНКОВ А.В.

СОЦІОЛІНГВІСТИЧНИЙ ПОГЛЯД НА ІННОВАЦІЇ В МОЛОДІЖНОМУ ДИСКУРСІ ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ

Статтю присвячено соціолінгвістичним аспектам інновацій в молодіжному дискурсі початку ХХІ століття. Розгляду підлягають різні сфери соціального буття та різні соціальні страти.

Ключові слова: інновація, молодіжний дискурс.

Янков А.В. Социолингвистический взгляд на инновации в молодежном дискурсе начала ХХІ столетия. Рассмотрению подлежат разные сферы социального бытия и разные социальные страты.

Ключевые слова: инновация, молодежный дискурс.

Yankov A. A social and linguistic glimpse of the youth speech at the dawn of the twenty first century. The article deals with some social and linguistic aspects of the recently formed new words in colloquial speech amidst youngsters from different walks of life and the English-speaking society strata.

Key words: innovation, youth discourse.

Сьогодні особливо помітне зближення писемно-літературної мови з усно-розмовною. Воно проявляється у постійному відчутному поповненні лексики та фразеології “стандартної” мови з розмовних джерел.

Значна кількість інновацій початку 21 століття створена для позначення і характеристики різних поколінь людей. У центрі суспільної уваги знаходиться передусім молоде покоління, а тому і не дивно, що з’являється все більше нових одиниць для його номінації. Для найменування і характеристики молодого покоління, його окремих груп і їхніх представників були створені численні неологізми, такі, як *generation Q*, *generation O*, *millennial generation*, *digital generation*, *dot-com generation*, *Net generation*, *cyber-generation*, *echo generation* і багато інших.

Так, приміром, неологізм *Generation Q* використовується для позначення генерації ідеалістичної молоді, яка не бере активної участі в політичному житті, не прагне впливати на виборчі кампанії (літера Q є скороченням слова quiet): *The Iraq war may be a mess, but I noticed at Auburn and Old Miss more than a few young men and women proudly wearing their R.O.T.C. uniforms. Many of those not going abroad have channeled their national service impulses into increasingly popular programs at home like “Teach for America,” which has become to this generation what the Peace Corps was to mine. It’s for all these reasons that I’ve been calling them “Generation Q”— the Quiet Americans, in the best sense of that term, quietly pursuing their idealism, at home and abroad. But Generation Q may be too quiet, too online, for its own good, and for the country’s own good.* (*New York Times*, Oct. 10, 2007). А неонімація *Generation O* слугує для позначення покоління молодих людей, які голосували за чорношкірого кандидата Барака Обаму на президентських виборах 2008 року або підтримували його: *Generation O is that college kid at the White House gate early Wednesday morning, lifting his shirt to reveal 'Obama' painted in red on his chest. Or that stylized Obama T-shirt that makes irony look old, the 'Obama Girl' on YouTube, or the thousands of notes on Barack Obama's Facebook page: 'U are the best!!!' 'yeah, buddy. These young voters and those slightly older, who together may forever be known as Generation O, were the ground troops of the campaign.* (*The New York Times*, Nov. 9, 2008).

Мова молодих людей в значній мірі відрізняється від мови старшого покоління. Молодіжні мовленнєві інновації з’являються з причини не тільки певного неприйняття мовних штампів, бажання бути оригінальним навіть в мовленні, але і через те, що за допомогою вдало підібраних слів молоді люди висловлюють своє осудливо-критичне чи навіть іронічно-саркастичне відношення до заляжених стереотипів мислення і словесного оформлення думки представниками попередніх генерацій.

Однак, не всі «модні» серед молоді слова потраплять до словників і увійдуть в повсякденний узус, оскільки новизна слів залежить в значній мірі від реалій сьогодення, а вони, як відомо і мінливі і недовготривалі. Існує навіть своєрідний молодіжний діалект, специфічний діалект підлітків, який називається **publect**, *n* (зрощення мовних одиниць *puberty* + *dialect*) : *Marcel Danesi, a professor of linguistics and semiotics at the University of Toronto who has studied the language of youth and who coined the term 'publect' to describe the dialect of pubescence, said he believes like is in fact altering the structure of the English language, making it more fluid in construction, more like Italian or some other Romance language than good old hard-and-fast Anglo-Saxon.* (The New York Times, May 11, 2007). Нерідко до такого різновиду мови відноситься і так званий «крипролект» (**cryptolect**), тобто утаємничена і навіть секретна мова, яка є малозрозумілою для представників старших поколінь.

Відмінність нової молодіжної лексики від загальноновживаних у мові слів, на нашу думку, полягає передусім у тому, що ці слова властиві тільки певній віковій категорії мовців. Як правило, така лексика емоційно і стилістично забарвлена і часто-густо є фактично синонімами до загальноприйнятих і давно відомих слів у мові.

Наводимо нові слова, які є виразниками і свідками прагнення молоді до лідерства серед своїх ровесників та у життєвих ситуаціях взагалі. **Alpha girl** так називають дівчину, яка займає позицію лідера : *Citing new research on teenage relational aggression, a flurry of articles and books have appeared in recent weeks trumpeting the existence of the alpha girl, a supremely confident, domineering and manipulative teenager.* (The New York Times, March 30, 2002); **Alpha-teen** - цим совом називають підлітка, який займає позицію лідера: *He could easily have been just an alpha-teen pin-up.* (The New York Times Magazine, Sept. 21, 2003).

Однак, на протигагу названим лідерам та активним юнакам і юнкам можна знайти і слова, які віддзеркалюють їхніх антиподів, котрі залишаються нерідко як у суспільстві, так і в особистому житті пасивними спостерігачами та споживачами. До прикладу слова *adid*, *n* та *chidult*, *n* , які утворені внаслідок зрощення слів *adult* + *kid*, *child* + *adult*, і слугують для позначення вже дорослих іноді безробітних дітей у сім'ї. До цього ж ряду слів відноситься і неологізм **boomeranger**, яким позначають дорослу дитину, котра повертається у батьківський дім після здобуття вищої освіти : *Though many students only stay for a few months, others linger at home even after they are on their feet financially. They are attracted by a room of their own, disposable income, and eager-to-help baby-boomer parents who are welcoming their "boomerangers" — as they are being called — back to the nest.* (The Christian Science Monitor, July 9, 2001).

Зуважимо, що за аналогією до вже відомих раніше слів *bimbo* та *couch potato* виникли такі нові одиниці як *himbo* та *cot potato*. Першим словом позначають красивого, але позбавленого інтелекту молодика, а другим - підлітка, який бездумно проводить більшість часу перед телевізором. Саме про це і свідчить вживання неологізмів у контексті: *After three Garbage albums, Manson hasn't yet become a tedious pop princess. Undeniably charismatic, she can be distinguished from most of thrusting teens and vainglorious himbos by one easy test: she has opinions.* (Sydney Morning Herald, Jan. 25, 2002); *USA Today has said television, video games and fear of the world outside the front door is creating a world where today's children are under "house arrest." And White Dot, the International Campaign Against Television (<http://www.whitedot.org>) is trying to turn back something called "BabyFirst TV" which, White Dot says, is out to turn infants into "cot potatoes."* (The Globe and Mail, Sept. 18, 2006).

Цікаво також, що за аналогією до вже добре відомого слова *yuppie* виникло нове слово **scuppie** внаслідок зрощення слів *socially consciuos* + *yuppie*. Саме так називають соціально активних спеціалістів з вищою освітою. Контекст є підтвердженням цієї думки: *I don't need to care what sort of world we pass on to our children — I don't have any, and I'm not terribly concerned about yours — but I do anyway. Not enough to go to extremes of effort or expense, but if I can give a beer bottle or hummus tub a second life by putting it in an orange bin rather than a trash bag, you can count on me. I'm not a true scuppie — a Socially Conscious Upwardly Mobile Person — because newspaper people are not so much upwardly mobile as backwardly noble. I can't afford to blow the rent money at Whole Foods on organic cruelty-free, hand-churned onion dip or imported free-trade hemp dental floss.* (Pittsburgh Post-Gazette, April 27, 2008); *It's the latest in must-haves for any self-respecting Scuppie (Socially Conscious Upwardly Mobile Person). Bamboo is a mobile phone that is about as green as it gets. It is powered by winding — with a little crank. A three-minute session produces enough power to make one call so it never runs out of energy (and the user benefits from the mini-workouts)* (The Sunday Independent, March 9, 2008). Більше того, і інновацію **yuffer** (аббревіатура словосполучення *young urban female* + суфікс *-er*), якою позначають молоду, заможну, налаштовану на ділову кар'єру жінку з вищою освітою, також створено за аналогією до слова *yuppie*. У контексті читаємо: *A new breed of urban professionals has appeared on the block. Meet the Yuffers: young urban females who typically spend more than they earn, enjoy weekends at country houses or health spas, and who normally have at least two maxed-out credit cards.* ([Observer](#), Sept. 3, 2006).

Певні расово-етнічні групи нового покоління в Америці також отримали неологічну номінацію. Молоді іспаномовні громадяни США (латиноамериканського походження), до прикладу, позначаються неологізмом *Generation N* (літера *N* - специфічним графічний знак іспанської мови), а молоде покоління афроамериканців – словосполученням *Hip Hop generation*.

Серед нового покоління США виділяють і маргінальну групу молодих людей, що не мають ні роботи, ні освіти. Вони нічим не зв'язані із суспільством, у якому живуть, а позаяк і характеризуються пейоративним словосполученням *disconnected youths*. Як, зрештою, і інші немодні молоді люди, а саме **skids** (street kids): *Jesse is 16 and a street kid, or "skid" in the unofficial parlance of social work.* (Globe and Mail, Nov. 18, 2006) та **neets** (від фрази *Not in employment, education, or training*): *Here's another thought, lifted from Ridley's inspiring book: "The 21st century will be a magnificent time to be alive," he says, a message which deserves to be disseminated far beyond the literary pages, so as to reach everyone from Neets and unemployed graduates to Lib Dems who cannot believe what they have got themselves into.* (The Observer, June 27, 2010).

Нове словосполучення **area boys** вживається для назви вуличних авторитетів, хуліганів. А неологізмом **hooligette**, утвореним шляхом зрощення слова hooligan з суфіксом -ette, називають молоду жінку-футбольну фанатку (з притаманною хуліганською поведінкою): *But surely it has not escaped the attention of football fans, especially the growing number of hooligettes (the new word for female followers of footie) that the best players are endowed with both film star good looks and exotic names.* (Expatica, June 30, 2006).

Наведемо приклад взаємодоповнення і своєрідного співіснування нових синонімічних виразів для номінації певних реалій. Нездару чи просто невезучу молоду людину називають або September 10 (9/10, 9-10), або ж victory-lapper - учень, якому потрібно більше років, ніж передбачається, для завершення середньої освіти: *As a fifth-year student at Mother Teresa, Matt Rossoni is what's known as a "victory-lapper."* (London Free Press, Oct. 31, 2007). Щоправда, останнє з наведених слів більше відноситься до молоді шкільного чи студентського віку. Сюди ж відноситься і нове словосполучення **super senior**, яким називають студента, котрий закінчує університет або коледж більш, ніж за п'ять років: *Often called "super seniors," many students stay on long after their fourth year is up trying to get into classes, changing majors or just trying to squeeze out every last college experience.* (Desert News, May 1, 2006).

У нашій статті ми не торкалися надзвичайно могутнього джерела надходження молодіжних неологізмів з електронно-комунікативної сфери, яка характеризується специфічним телеграфним, максимально стислим і лаконічним стилем та ще інших багатьох не менш цікавих витоків поповнення сучасного англійського словника. Але, цілком очевидно, що навіть побіжний погляд на мовленнєві інновації англомовної молоді свідчить про важливість їх детального вивчення та соціолінгвістичного аналізу.

Література

Береговская Э.М. Молодежный сленг: формирование и функционирование // Вопросы языкознания. - 2006. - №3. - С.32-41. Запесоцкий А. С., Фаин Л. П. Эта непонятная молодежь. М.:1990 г. – 356 с. Зацкий Ю.А., Янков А.В. Інновації у словниковому складі англійської мови початку XXI століття: англо-український словник. Словник. Вінниця: Нова Книга, 2008. – 360 с. Ayto J. The Oxford Dictionary of Modern Slang. – Oxford University Press, 1992 г. – 635с.

ГОНЧАРЕНКО О. В.

(Запорізький національний університет)

ХУДОЖНІЙ ВИМІР ПРОБЛЕМИ ПОВСЯКДЕННОСТІ: ДІАХРОНІЧНИЙ АСПЕКТ

У статті розглядається філософсько-естетична категорія повсякденності в літературних реаліях античності, середньовіччя, Відродження, Просвітництва, романтизму, реалізму та екзистенціалізму. Простежується рух від розуміння повсякденності як низької сфери до її розгляду в якості фундаментальної екзистенціальної основи життєдіяльності.

Ключові слова: повсякденність, діахронія, концепція особистості.

Гончаренко Е. В. Художественное измерение проблемы повседневности: диахронический аспект. В статье рассматривается философско-эстетическая категория повседневности в литературных реалиях античности, средневековья, Возрождения, Просвещения, романтизма, реализма, экзистенциализма и постмодернизма. Прослеживается движение от понимания повседневности как низкой сферы до ее рассмотрения в качестве фундаментальной экзистенциальной основы жизнедеятельности.

Ключевые слова: повседневность, диахрония, концепция личности.

Goncharenko O. V. Literary survey of everyday life problem: diachronic aspect. In this article philosopho-aesthetic category of everyday life is researched in the literary realia of antiquity, the Middle Ages, Renaissance, Enlightenment, romanticism, realism and existentialism. The development from its understanding as a primitive sphere to a fundamental existential basis of life activity is retraced.

Key words: everyday life, diachrony, the concept of the individual.